

jeg ikke man kan negte, at der er gjort her — at Statskassen ikke lider noget ligefremt Tab derved, ligesom man heller ikke bør udstrække Begunstigelsen videre, end nødvendigt er, for at stille den 10de Familie omtrent i lige Forhold med de andre, uden at man dog derved berøver Godseieren Udgang til at benytte Leiligheden til at vise, at han har en moralsk Forpligtelse; thi det Offer, som her bringes af Statskassen, er ikke tilstrækkeligt til at forskaffe Bedkommende et selvstændigt Forbrug, naar han Intet eier. Naar det ærede 10de kongevalgte Medlem (Fischer) har meent, at der var Fare ved at laane indtil de tre Tjerdedele, da ville ærede Medlemmer erindre, at jeg i det andet Thing havde stillet et andet Forslag, som slet ikke havde Noget med Dagationssummen at gøre; jeg maa dog erkjende, at det maatte ogsaa vilde have haft sine Banfeligheder; men, forsaavidt man vil se nogen Fare i disse tre Tjerdedele, da skal jeg henlede Opmærksomheden paa den sidste Linie i § 1, hvorefter Taxationerne skulle foregaae efter Reglerne for Udlaan af Umyndiges Midler; deri og i de Afdrag, som de Bedkommende strax skulle begynde at indbetale, seer jeg en tilstrækkelig Garanti for, at der ikke vil blive Spørgsmaal om Tab for Statskassen.

Andræ: Jeg vil blot tilføje to Ord. Naar den ærede Finansminister lægger en saa afgjørende Vægt paa, at der i Sovens er kommet til at staae Bemyndigelse for ham til at give Laan, istedetfor at de Bedkommende skulde være berettigede til at faae saadanne Laan, troer jeg dog, at det er en stor Illusion tilstede hos den ærede Minister med Hensyn til denne Forandrings Betydning; men det skal jeg ikke gaade videre ind paa. For den ærede Finansminister staaer det, som om det vil være en meget let Sag til enhver Tid at faae en Finansminister, som med stor Energi vil varetage Statskassens Løb og have et aabent Blik ligeoverfor disse Begjæringer. Det troer jeg ingenlunde er saa let. Man kan have det til visse Tider, men vi maae idetmindste være forberedte paa, at det

ingenlunde stedse vil være muligt at faae en saadan. Naar dernæst den ærede Finansminister bemærkede, at den Sum, som der kunde være Tale om, dog vilde blive meget ringe, saa er det ganske vist vanffeligt isorveien at gjøre sig en Forestilling derom, ligesom det paa den anden Side heller ikke vil være let at vide, hvad der ander vore Forhold skal forstaaes ved en ringe og ved en stor Sum. Saameget er dog vist, at, tage vi for Ex. den for nogle Dage siden udmeldte Brochure fra det statistiske Bureau, ville vi finde, jeg citerer Tallene efter Sukommelsen — at den 1ste April 1860 fandtes der endnu nogle og 70,000 Rdr. i Form af Fæstegbds, som vare fordelt paa omtrent 14,500 Gaarde. Nu er der vel i de siden foreløbne Aar solgt saa Meget, at der nu kan være tilbage omtrent 11,500 Gaarde med nogle og 50,000 Rdr. i Form af Bille vi nu spørge, hvad 6,000 Rdr. for hver tiende af disse 11,500, altsaa 1,150 Gaarde vil blive, sag komme vi til en Sum af omtrent 7 Milljoner Rdr., som jo dog i alt Sald ikke er en aldeles forsvindende Sum. Nu vil jeg indrømme, at sandsynligvis vil der blive mange Tilfælde, hvor der ikke vil blive Tale om at bruge denne Bemyndigelse, men saa lægger man paa den anden Side ikke Mærke til de indirecte Følger, det vil have at staae ind paa den Bet, hvilke andre Følger vi derved lukke Døren op for, og hvilke Paastande vi paa ingen Maade ville være istand til at afvise, naar vi gjøre dette første Skridt. Og at det ikke skulde være et virkeligt Tab for Statskassen under vore Forhold, hvor vi saa aldeles afgjort trænge til Resources, og hvor Statskassen maa give 5 pCt. for sine Penge, at gaade hen og laane saadanne Capitaler ind til 4 pCt. og mod Tilbagebetaling i 40 Aar, det skal jeg ikke troe, at man vil fastholde.

Mourier-Petersen: Da jeg for begjærede Ordet, var det fornemmeligt i Anledning af nogle Uttringer, der faldt fra den ærede 1ste Landsthingsmand for 1ste Aar (Madvig), og da det væsentligst af hvad jeg i saa Henseende kunde have at bemærke, nu alle